

Kakuinide

Ntaka ñayivi, kuu ña'a jii tee, ntakancha mao, suni ntaka ñayivi kantatutu, de kajinigai tu'u yikaga jaa kajiyoi ñuu Ko'oyo kakanaña nuu kuinio ikoo nuu ukunte'e jaa kana ñayivi ñuu kuiya vita.

Tutu ya'a kuu jaa kastu'un nuu ntakancha in ñayivi jaa kasukui nuu in ñuu kuiya jaa nincha'a jaa inkaka'a tee kajiniga ntitanu tu'un.

Ñayivi kuu usukui, nuu usa'ai jaa ka'a tutua, suni kuu untukui tiñu oxi ukunte'i nuu usa'a ntitanu tiñu, jii tee kaka'a nuu nti'i nayivi, ya'a kuu jaa ninkaka'a tee kante'e nuu keko tiñu ñuu.

Nuu kakuinio xusteo mao jaa sukuo nteyika jaa sa'o sanii jika tutua.

- 1.- jaa koo nuu ka'a tutu mao.
- 2.- Tutu luli jaa ka'a ntenu iyoo, tutua nteyika jaa ki'i inuu jii ñu'uo nuu kuinio kuneo, suka ka'a tutua un kakanadee yo'o;
- 3.-Nteyika jaa chusteo mao nuu tutu kajikaga, kivi xa'o yoo, uni kuiya vita;
- 4.- Nteyika jaa koo vixi te iñu yoo nuu ñu'u ka'o jaa iyoo nuu kuiniga kivi ukene'ede;
- 5.- Jaa tuu kakuinide kuu ma kuneo nii in tiñu ja niñi o xii, nunin satiñuo jii inka tee jiniga, ñuo xii nuu jikaga, suni maa kuu kivio nuu ninsatiñu jii te aniñii ka'anuga oxii nchinteo natakaga ntaja'a.
- 6.- Jaa tuu kakuinide kuu jaa maa kuneo nii in tiñu aniñi.

Ntaka ñayivi jaa kakuini ikivikoi un ukuntei'i kuiya vita, kuu uxhustei sivii nasa ka'a tutua:

Nasaa kukua	Kivi jii
Yo'o kaa (kivikoi nuu yo'o kaa jaa jikaa)	Ontee kivi ki'io iñu yoo uni, kuiya vita sti'o kivi oko u'un kuiya vitaa.

Nasaa kukua	Kivi jii
Ki'io (ki'io nuu kajide , nuu nu'u ka'ao)	<p>Kivi iñu ontee oko kuun, yoo uni kuiya vita (kivi in dee kivi u'un kaa iin jaa ne'e ontee kaa u'un jaa ñinii dee kivi iñu jii uja kaa iin ja ne'e ontee kaa uu jaa ñini)</p> <p>Kivi oko u'un yoo uni, kuiya vita kaa iin jaa ne'e ontee ka uxi uu jaa kuaa.</p>

Kivi uni yoo kuun, kuiya vita, jii tee kante'e nuu keko tiñu, uka'ade sivi ntaka ñayivi jaa ninkakoi jasia'ai tutui.

Kivi iñu yoo kuun kuiya vita tee kante'e nuu keko tiñu kene'ede iin tutu un ka'a nte ñayivi nkeko.

Kivi uja yoo kuun kuiya vita, ntaka nuu keko- uka'ade sikii kivi jii yoo jaa kuku nuu kantutude nuu uka'ade ntea iko inka tiñuga.

Kivi una jii kivi iin yoo kuun, kuiya vita kuu jaa uka'ade ntea kuu ja iko inuuga.

Kivi uxi onte kivi oko kuun yoo kuun kuiya vita, ñayivi ninkeko kuu uka'ai jii ntakaga ñuu ntee tiñu kuu ja kakuinii usa'ai xii suka kuu ja ka'a tee kante'e nuu keko tiñu Ñuu ko'oyo.

Kivi uxi onte kivi oko iñu yoo kuun kuiya vita, ntaka ñayivi kuu ikoi nuu, ñuu tiñu jaa usukui sunii kuu uka'ai.

Ntaka ñayivi kuu uxhustei naa ñayivi kakuini suka:

Nasa kukua	Kivi jii
Sikii yo'o kaa; kuu nuu sa'o jaa ka'o siki ntei kuinio jaa ki'i.	Kiviu kaa in jaa ne'e,kivi oko una yoo kuun onte kaa u'un jaa ñini kivi kuun yoo, u'un kuiya vita.
Ntenu ki'io: suni koo tutu nuu teo.	Kivi uja yoo u'un kuiya vita,kaa in jaa ne'e onte kaa u'un jaa ñini.

Sikii yo'o kaa; kuu nuu sa'o jaa ka'o siki ntei kuinio jaa ki'i.

Ntenu ki'io: suni koo tutu nuu teo.

Kiviu kaa in jaa ne'e,kivi oko una yoo kuun onte kaa u'un jaa ñini kivi kuun yoo, u'un kuiya vita.

Kivi uja yoo u'un kuiya vita,kaa in jaa ne'e onte kaa u'un jaa ñini.

Kivi uxi in yoo u'un kuiya vita, uka'ade nte kivi kuu jaa ikoo nuu tee kantatutu dee uka'a siki inka ñayiviga.

Jaa usukuu nuu tee kantatutu dee kaka'a siki inka ñayivi, uni'i in tutu nuu ka'a siki tiñu nkani'i, kivi untakua'a tutua kuu **xo'o onte xa'o kuu yoo u'un kuiya vita**, nuu ve'e tee kajiniga tu'u yii.

Nti'i in ñayivi jaa usukui nuu tee kantatutu dee uka'a siki inka ñayiviga kuu jaa nin kakantai de ukeja'a satiñui yoo iñu kuiya vita onte yoo u'un uni kuiya usukui.

Tutua nuu kakuiniga jaa ukunte'e nuu iyoo va'a xii tuu jii ntaka jaa jikaga siki tiñu yii ja ninkaskua'a nuu tutua kuu ikivi koi nuu yo'o kaa tee kante'e nuu keko tiñu
<https://www.iecm.mx/www/sites/apasionate/index.html> suni nuu yo'o kaa_nuu tee kantatutu dee uka'a siki inka ñayiviga <https://plataformaciudadana.iecm.mx> dee ve'e oko uxi uni un kantutuga <https://www.iecm.mx/acerca-del-iecm/directorio/>

Tee kante'e nuu keko tiñu uka'agade nuu kuinigao jaa ukastu'ude kuu ka'o nuu 800
433 3222 nti'i ñuu ko'oyo dee (+ 52) 55 26 52 11 75 (nuu kajiyoo jika).